

HAFTAYA BAKIŞ

ABD'de açıklanan veriler genel olarak hayal kırıklığı yarattı.

Geçen hafta ABD'de açıklanan veriler genel olarak beklentilerin altında kaldı. Michigan tüketici güven endeksi Kasım ayında, Ekim ayında çıktığı son 13 yılın en yüksek düzeyinden gerilerken, dayanıklı mal siparişleri de Ekim ayında bir önceki aya göre %1,2 oranında geriledi. Haftanın son işlem gününde açıklanan Kasım ayı satın alma yöneticileri endeksi (PMI) verileri de beklentileri karşılayamayarak bir önceki aya göre geriledi. Haziran ayından itibaren aşağı yönlü bir seyir izleyen ikinci el konut satışları ise Eylül ayının ardından Ekim ayında da toparlanma kaydetti.

Fed üyeleri enflasyonun yeniden artacağı konusunda endişeli...

Fed'in 1 Kasım'da sona eren toplantısının tutanakları geçen hafta yayımlandı. Tutanaklar, Fed üyelerinin genel olarak ABD ekonomisinin gidişatından memnun olmakla birlikte enflasyonun yeniden yükseleceği konusunda endişeli olduklarını gösterdi. Birçok üye faiz oranlarının yakın dönemde artırılması gerektiği konusunda görüş bildirirken, üyelerin enflasyona ilişkin değerlendirmeleri piyasalar tarafından Fed'in 2018 yılında faiz artırımında daha temkinli hareket edebileceği şeklinde yorumlandı. Piyasalar, yılsonunda Fed'in faiz artıracığına kesin gözüyle bakarken, önümüzdeki yıl için tek faiz artırımını fiyatlıyor. Öte yandan tutanaklar, üyelerin artan varlık fiyatları konusunda rahatsız olduklarını, bu alanda meydana gelebilecek ani bir şokun reel ekonomiye yansıtılabileceği kaygısını taşıdıklarını gösterdi.

Şubat ayında görev süresi dolacak olan Fed Başkanı Janet Yellen, görevi Jerome Powell'a devretmesinin ardından Fed'in yönetim kurulu üyeliğinden de istifa edeceğini açıkladı. İstifa etmemesi halinde Yellen'in 2024'e kadar Fed'in yönetim kurulu üyesi olarak kalma hakkı bulunuyordu. Jerome Powell'ın başkanlığının ise bu hafta Senatoda onaylanması bekleniyor.

Euro Alanı ekonomisi güç kazanmaya devam ediyor.

Euro Alanı'nda öncü verilere göre Kasım ayında imalat sanayi PMI 60 düzeyi ile son 17,5 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Aynı dönemde, hizmetler PMI da 6 ayın zirvesine çıktı. PMI verileri dördüncü çeyrekte Euro Alanı ekonomisinin güç kazanmaya devam ettiğini gösterdi.

Öte yandan, Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) 26 Ekim'de biten para politikası toplantısının tutanakları yayımlandı. Beklenmedik bir gelişmenin yer almadığı tutanaklarda yetkililerin ECB'nin varlık alım programının ne zaman sonlandırılacağına dair kesin bir tarih verilip verilmemesi konusunda görüş ayrılığı yaşadıkları görüldü. Söz konusu toplantıda ECB, aylık varlık alım tutarının 2017 yılsonuna kadar 60 milyar euro olarak sürdürülerek Ocak-Eylül 2018 döneminde 30 milyar euroya düşürülmesine karar vermişti.

TCMB bankaları sadece GLP'den fonlayacak.

TCMB, 22 Kasım itibarıyla bankaların Bankalararası Para Piyasası'nda borç alabilme limitlerini gecelik vadede yapılan işlemler için sifıra düşürerek piyasayı sadece geç likidite penceresinden (GLP) fonlayacağını açıkladı. Böylece, TCMB'nin %12'ye yakın olan ağırlıklı ortalama fonlama maliyeti %12,25'e yükseldi. Öte yandan TCMB geçtiğimiz hafta, ilk defa uygulamaya koyduğu TL uzlaşmalı döviz satım ihalelerine başladı. Bu çerçevede TCMB 1, 3 ve 6 aylık

HAFTALIK VERİLER

	17.Kas	24.Kas	Değişim		17.Kas	24.Kas	Değişim
BIST-100 Endeksi	106.239	104.539	-% 1,6 ▼	EUR/USD	1,1793	1,1930	% 1,2 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%13,73	%14,15	42 bp ▲	USD/TL	3,8745	3,9427	% 1,8 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,35	%2,34	-1 bp ▼	EUR/TL	4,5695	4,7046	% 3,0 ▲
EMBI+ (baz puan)	344	343	-1 bp ▼	Altın (USD/ons)	1.294	1.288	-% 0,5 ▼
EMBI+ Türkiye (baz puan)	322	318	-4 bp ▼	Petrol (USD/varil)	62,0	63,8	% 3,0 ▲

bp: baz puan

vadelerde toplamda 650 milyon USD tutarında 5 adet TL uzlaşmalı döviz satım ihalesi gerçekleştirdi. Son yapılan bir ay vadeli TL uzlaşmalı vadeli döviz satım ihalesine 232 milyon dolar teklif gelirken, ortalama vadeli kur 3.9448 oldu.

KKO yükselirken, güven endeksleri geriledi.

Kapasite kullanım oranı Kasım ayında yükselmeye devam ederek %79,9 seviyesine çıktı. Bu dönemde, tütün ürünleri, kimyasal ürünler, motorlu kara taşıtı ve ana metal sanayii sektörlerindeki artışlar KKO'daki yükselişte belirleyici oldu.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre **tüketici güven endeksi** Kasım ayında bir önceki aya kıyasla %3,2 oranında düşerek 65,2 düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dört aydır gerileyen endeks 2017 yılının en düşük seviyesine inmiş oldu. Tüketici eğilimini gösteren soru bazlı endekslere bakıldığında, tüketicilerin gelecek 12 aylık dönemde tasarruf etme ihtimali ile otomobil ve konut satın alma ihtimallerine ilişkin değerlendirmelerinin önemli ölçüde bozulduğu görülüyor. Ayrıca, Kasım ayında enflasyonun yüksek düzeyinin tüketici güvenindeki gerilemede önemli bir unsur olduğu dikkat çekti. Nitekim, bu dönemde hanehalkının tüketici fiyatlarında artış yaşandığına yönelik değerlendirmeleri ağırlık kazandı. Kasım ayında reel kesim güven endeksi de 106,3 düzeyine inerek Şubat 2017'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti. Son 3 aya ait toplam sipariş miktarındaki sert düşüşün yanı sıra gelecek üç aya ilişkin üretim miktarına ilişkin değerlendirmelerdeki bozulma dikkat çekti.

Hazine Kasım ayında öngördüğünden daha az borçlandı.

Hazine 21 Kasım'da yeniden ihracını gerçekleştirdiği sabit kuponlu 5 yıl vadeli Hazine tahvili ile Kasım ayı borçlanma programını tamamladı. İhalede ortalama bileşik faiz %13,82 oldu. Hazine faizlerin önceki aylara nazaran yükselmesi sebebiyle borçlanma maliyetlerinin daha fazla artmasına engel olmak için Kasım ayını borçlanma programında öngördüğü tutarın altında tamamladı. Daha önce Kasım ayı için 4,4 milyar TL tutarındaki iç borç ödemelerine karşın 6,2 milyar TL'lik iç borçlanma planlayan Hazine, Kasım ayını üç ihale ile toplamda 4,7 milyar TL borçlanarak tamamladı.

Fitch Türkiye'ye ilişkin tahminlerini güncelledi.

Fitch, Türkiye ekonomisine ilişkin büyüme ve enflasyon tahminlerini revize etti. 2017 yılı için %5,5 olan büyüme tahminini sabit tutan Fitch, 2018 yılına ilişkin büyüme öngörüsünü %4,1'den %3,9'a indirdi. Fitch, 2017 ve 2018 yılsonu enflasyon tahminlerini ise sırasıyla %9,5'ten %10,9'a ve %8'den %9,4'e yükseltti. Bankacılık sektörüne ilişkin değerlendirmelerde de bulunan Fitch, TL'deki değer kaybının sürmesi ve takipteki alacaklar oranının beklentilerin üzerinde artış kaydetmesi durumunda bankacılık sektörü sermayesinin risk altında kalabileceğini belirtirken, bankacılık sektörünün sahip olduğu sermaye tamponunun "orta güçteki şokları bertaraf edebilecek büyüklükte" olduğunu ifade etti.

Finansal Piyasalar

Geçtiğimiz hafta Euro Alanı'nda açıklanan güçlü PMI verilerinin yanı sıra Fed tutanaklarında enflasyonun seyrine ilişkin dile getirilen endişelerin etkisiyle euro dolar karşısında güçlenme eğilimine girdi. Hafta başında 1,17 civarında seyreden EUR/USD paritesi 1,19'u geçti. ABD'de önceki hafta düşüş kaydeden petrol stoklarındaki azalışın devam edeceği beklentisi ve OPEC'in arz kısıntılarını görüşeceği bu haftaki toplantısının öncesinde petrol fiyatları yükseliş kaydetti. Brent türü ham petrolün varil fiyatı 63,8 USD ile 2 yılı aşkın sürenin en yüksek düzeyine çıktı. ABD dolarındaki zayıflama eğilimi hafta ortasından itibaren altın fiyatlarında yükselişe neden olurken, altının ons fiyatı haftayı 1.288 USD'den tamamladı.

Yurt içinde ise piyasaların genelinde olumsuz bir seyir hakim oldu. Türkiye'ye yönelik risk algısındaki artış nedeniyle USD/TL hafta ortasında 3,9815 ile tarihi yüksek düzeyine çıkarken, ABD'de Fed tutanakları ve TCMB'nin faiz kararının ardından bir miktar gevşeyerek haftayı 3,94 düzeyinden tamamladı. Geçen hafta, tahvil piyasasında faizler yükselmeye devam etti. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin bileşik faizi haftayı 42 baz puan artışla %14,15 düzeyinden kapattı. BİST-100 endeksi ise hafta başında 103.016 seviyesine geriledikten sonra bir miktar toparlansa da haftayı %1,6 düşüşle tamamladı.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Konut satışları Ekim ayında geriledi.

Türkiye genelindeki konut satışları Ekim ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %5,7 oranında azalarak 123 bin adet oldu. Böylece, konut satışları 2017 yılında Şubat ayının ardından ilk defa Ekim ayında geriledi. Geçtiğimiz yıl konut faizlerinde yapılan indirimler nedeniyle konut satışlarında meydana gelen hızlı artışın yarattığı baz etkisi de söz konusu düşüşte önemli bir unsur oldu. Konut kredisi faizlerindeki değişimlere karşı duyarlılığı yüksek olan ipotekli konut satışları yıllık bazda %19,8 ile sert gerilerken, diğer konut satışları %2,6 oranında yükseldi. Yabancılar yapılan konut satışlar geçen yılın aynı ayına göre %70,9 artarak 2.677 olurken, yabancılar yapılan satışlarında ilk sırayı 1.321 konut ile İstanbul aldı.

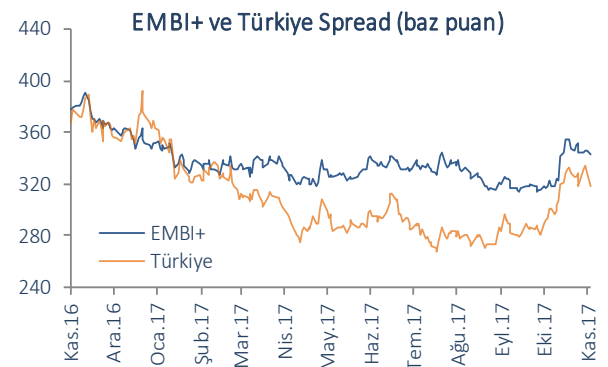
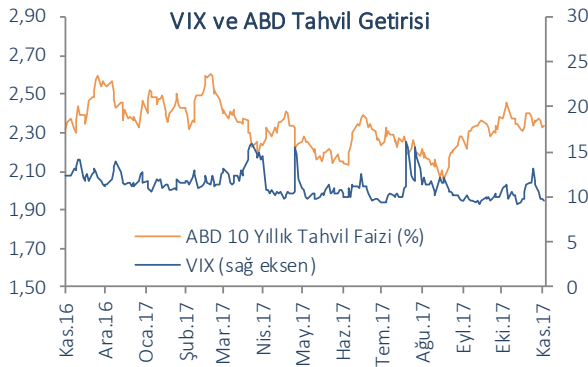
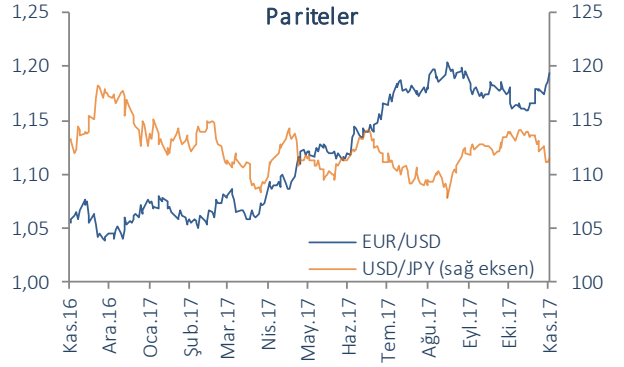
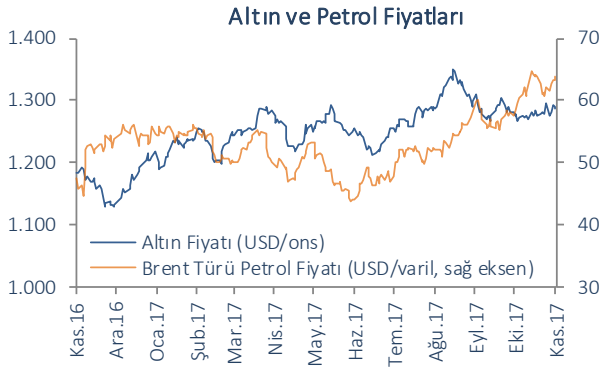
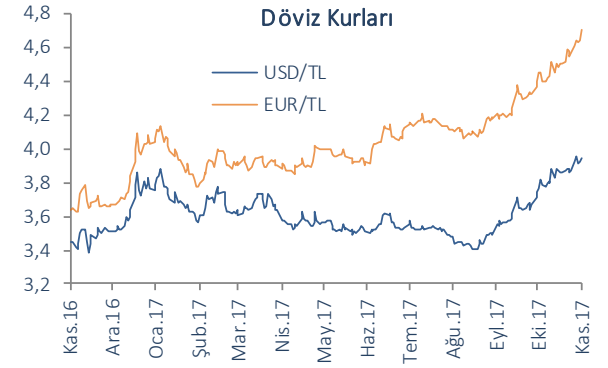
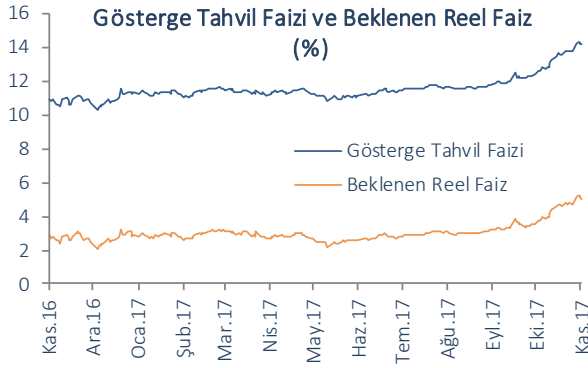
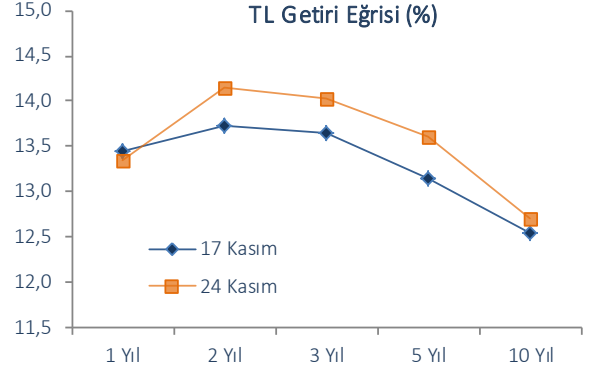
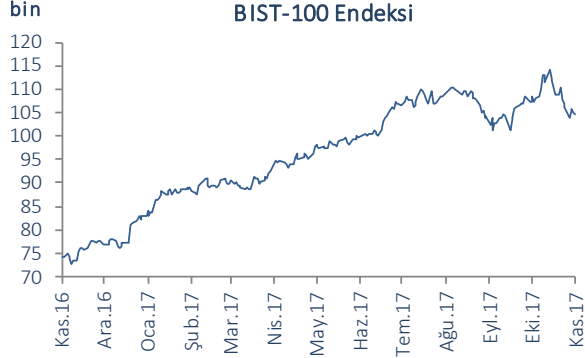
Demir Çelik sektörü güçlü görünümünü koruyor.

2011'den bu yana en olumlu yılını yaşayan demir çelik sektöründe Ocak-Ekim döneminde ham çelik üretimi yıllık bazda %13,3 artarken, bu gelişmede Elektrik Ark Ocaklı (EAO) tesislerin üretimindeki yükseliş belirleyici oldu. Genel olarak inşaat sektöründe kullanılan kütük çelik üretimi %10,8 yükselirken; başta motorlu kara taşıtları olmak üzere sanayi sektörüne girdi sağlayan slab çelik üretimi %19 oranında artış kaydetti. Bu dönemde, özellikle Avrupa pazarından gelen talepteki ivmenin ihracat performansını olumlu etkilediği ve üretimdeki artışı desteklediği görülüyor. Öte yandan, dünyanın en büyük demir cevheri tüketicisi konumunda olan Çin'in kış aylarında artan hava kirliliği ile mücadele kapsamında çelik üretimini kısma kararı alması demir cevheri fiyatlarında gerilemeye neden oluyor.

Hayvan yemlerinde gümrük vergileri yeniden düzenlendi.

Bankalar Kurulu kararına göre, yağlı tohumlar, tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yemi de kapsayan ürünlerin gümrük vergileri Gürcistan, Bosna-Hersek, Güney Kore ve Malezya için sıfır olarak belirlenirken, AB ve EFTA ülkeleri, D8 üyesi ülkeler ve diğer ülkeler için %10 olarak uygulanacak. Kaba yem ve kepek türlerinin gümrük vergisi oranı da tüm ülkeler için sıfıra indirildi. Pamuk, keten, ayçiçeği, kolza tohumunun ve gıda sanayinin küspe gibi atıklarının hayvan yemi olarak kullanılmak kaydıyla ithal edilmesi durumunda da gümrük vergisi %6,5 olarak uygulanacak. Söz konusu ürünlerin ithalat vergisi Bosna-Hersek için sıfır olarak belirlendi. Bu ürünlerin gümrük vergileri, ülke gruplarına göre %7,3, %11,5 ve %13,5 civarında bulunuyordu.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

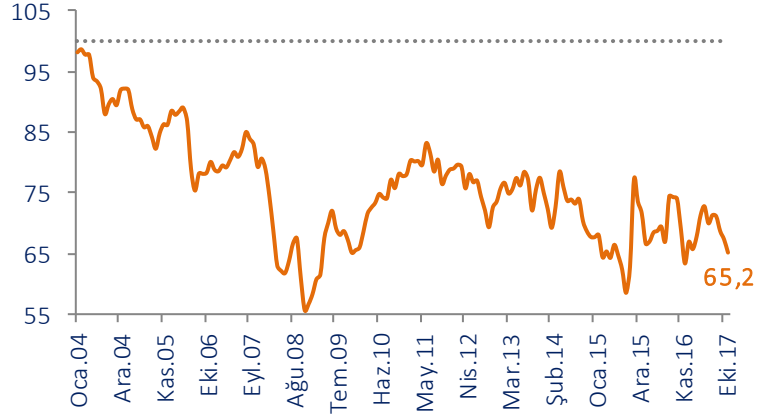

Kaynak: Reuters

i NEDEN ÖNEMLİ

TÜİK tarafından aylık bazda yayımlanan **Tüketici Güven Endeksi**, tüketicilerin Tüketici Eğilim Anketi'ne verdikleri yanıtlar çerçevesinde hesaplanıyor. Anket ile; tüketicilerin kişisel mali durumları, genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmeleri, gelecek dönem beklentileri ile yakın gelecekteki harcama ve tasarruf eğilimlerinin ölçülmesi amaçlanıyor. Bu çerçevede, anket sorularına cevap verenlerin içerisinde pozitif ve negatif cevap verenlerin yüzdelerinin farkı alınıp bu farka 100 eklenerek her bir soru için ayrı yayılma endeksi oluşturuluyor. Seçilen soruların yayılma endekslerinin aritmetik ortalaması alınarak hesaplanan Endeks, 0 ile 200 aralığında değer alırken, endeksin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durum, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durum olduğunu gösteriyor. Endeks, yayımlanmaya başladığı 2004 yılından bu yana 100 düzeyinin üzerine çıkmadı.

Tüketici Güven Endeksi

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
27 Kasım	ABD Yeni Konut Satışları	Ekim	620 milyon adet
28 Kasım	TÜİK Ekonomik Güven Endeksi	Kasım	
	TCMB Konut Fiyat Endeksi	Eylül	
	ABD Tüketici Güven Endeksi	Kasım	124,0
29 Kasım	ABD GSYH Büyümesi (ikinci revizyon)	3. Çeyrek	yıllık %3,2
	Euro Alanı Tüketici Güven Endeksi (nihai)	Kasım	aylık %0,1
30 Kasım	TÜİK Dış Ticaret Dengesi	Ekim	
	ABD Kişisel Tüketim Harcamaları	Ekim	aylık %0,3
	Euro Alanı Enflasyon (öncü)	Kasım	yıllık %1,6
	Euro Alanı İşsizlik Oranı	Ekim	%8,9
1 Aralık	İmalat PMI	Kasım	
	ABD ISM İmalat Endeksi	Kasım	58,5
	Euro Alanı İmalat PMI	Kasım	60,0

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.